

**ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**ФАКУЛЬТЕТ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ ОРГАНІВ
ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ**

КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ТА КРИМІНОЛОГІЇ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

Галузь знань 08 Право
Спеціальність 081 «Право»
Освітній рівень перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма «Право (поліцейські)»
Шифр за ОПП: ОК 30

Мова навчання: українська

Розробник:

БИЧІН Сергій – доцент кафедри кримінального права та кримінології
ФПФОДР НПУ ДонДУВС, к.ю.н.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
кримінального права та кримінології факультету ПФОДР ДонДУВС
Протокол № 1 від «15» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри **Андрій УДОД**

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
«Право» (поліцейські)

Гарант ОПП **Ольга КОВАЛЬОВА**
«15» серпня 2025 р.

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача

ВСТУП

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Статус навчальної дисципліни:	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Рік підготовки:	4-й	
Семестр:	7-й	
Кількість кредитів ЄКТС / годин	3/90	
Модулів:	1	
Змістових модулів:	1	
Лекції:	16 годин	
Семінарські:	14 годин	
Практичні:	-----	
Самостійна робота:	60 годин	
Індивідуальні завдання (курсова робота):	Не передбачено	
Підсумковий семестровий контроль:	Залік	
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:	1:2	

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: підготовка висококваліфікованих фахівців та фахівчинь у галузі права для реалізації завдань Національної поліції, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання у сфері права, забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності в частині формування знань про кримінально-виконавче право та умінь щодо застосування кримінально-виконавчого законодавства.

Завдання: набуття знань головних загальнотеоретичних положень науки кримінально-виконавчого права та навичок вільно орієнтуватися в основних положеннях кримінально-виконавчого права.

1.3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Кримінальний процес, Криміналістика, Оперативно-розшукова діяльність, Кримінологія, Конституційне право, Трудове право, Адміністративна діяльність Національної поліції, Кримінально-правова

кваліфікація, Методика розслідування окремих видів кримінальних правопорушень.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Результати навчання дисципліни	Програмні результати навчання							
	ПРН 3	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 13	ПРН 18	ПРН 19	ПРН 20	ПРН 22
Проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел у галузі кримінально-виконавчого права; знати джерела кримінально-виконавчого законодавства, систему органів та установ виконання покарань.	+			+				
Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин у галузі кримінально-виконавчого права з достатньою обґрунтованістю; знати права та обов'язки засуджених під час відбування покарань.		+				+	+	
Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему в галузі кримінально-виконавчого права; аналізувати правові підстави виконання різних видів кримінальних покарань.			+		+			
Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права, які регламентують порядок і умови виконання кримінальних покарань.	+		+	+		+	+	
Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи у сфері виконання кримінальних покарань.				+	+	+	+	
Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і	+			+	+	+		

процесів у галузі кримінально-виконавчого права; розкривати мету, завдання та принципи кримінально-виконавчого законодавства.										
Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки в галузі кримінально-виконавчого права; застосовувати норми КВК України для вирішення практичних ситуацій.		+	+			+		+		
Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях у галузі кримінально-виконавчого права; роз'яснювати права засуджених та порядок їх реалізації.				+				+	+	+

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лекції	семінар.	практичн.	сам. роб		лекції	семінар.	практичн.	сам. роб
1	2	3	4	5	8	9	10	11	12	15
семестр 7										
Тема № 1. Поняття, предмет та джерела кримінально-виконавчого права.	10	2	2	-	6					
Тема № 2. Органи та установи виконання покарань	10	2	2	-	6					
Тема № 3. Правовий статус засуджених.	10	2	2	-	6					
Тема № 4. Класифікація і	10	2	2	-	6					

розподіл засуджених до позбавлення волі за видами установ виконання покарань.										
Тема № 5. Поняття і правове регулювання режиму в місцях позбавлення волі.	10	2	2	-	6					
Тема № 6. Правове регулювання праці, матеріально-побутового і медико-санітарного забезпечення засуджених	8	2	-	-	6					
Тема № 7. Організація соціально-виховної роботи з засудженими.	10	-	-	-	10					
Тема № 8. Порядок і умови виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі	12	2	2	-	8					
Тема № 9. Звільнення засуджених від відбування покарання та їх соціальна адаптація	10	2	2	-	6					
ЗАЛІК										
Всього годин	90	16	14	-	60					

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Поняття, предмет та джерела кримінально-виконавчого права. Поняття кримінально-виконавчого права. Предмет і метод правового регулювання правовідносин у сфері виконання й відбування покарань. Кримінально-виконавче право України як форма відображення єдиної державної політики у сфері виконання кримінальних покарань. Діяльність органів і установ виконання покарань як предмет регулювання кримінально-виконавчого права. Зв'язок кримінально-виконавчого права з філософськими, суспільними, природознавчими, правовими та іншими науками. Принципи кримінально-виконавчого права України. Наука кримінально-виконавчого права.

Джерела кримінально-виконавчого права. Поняття, завдання і принципи кримінально-виконавчого законодавства України. Чинність кримінально-виконавчого законодавства України у просторі та часі. Концептуальні засади розвитку кримінально-виконавчого законодавства України. Тлумачення кримінально-виконавчого законодавства. Види, структура, джерела норм кримінально-виконавчого законодавства України. Конституція України як правова база та джерело розвитку кримінально-виконавчого законодавства. Кримінально-виконавчий кодекс. Зв'язок Загальної та Особливої частини. Закони України та інші нормативно-правові акти, якими визначаються організація і діяльність органів і установ виконання покарань. Чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, як складова кримінально-виконавчого законодавства України.

Міжнародні стандарти поводження із засудженими. Мінімальні стандартні правила поводження з в'язнями. Європейські пенітенціарні правила, Токійські правила, Пекінські правила.

Тема 2. Органи та установи виконання покарань. Види органів і установ виконання покарань. Місце органів і установ кримінально-виконавчої системи в системі державних органів України, що здійснюють протидію злочинності. Завдання органів і установ кримінально-виконавчої системи України. Органи державної виконавчої служби. Повноваження уповноваженого органу з питань пробації. Військові частини, гауптвахти. Арештні доми. Виправні центри. Дисциплінарний батальйон. Виправні колонії. Виховні колонії.

Тема 3. Правовий статус засуджених. Поняття та зміст правового статусу засуджених. Нормативно-правове врегулювання правового статусу засуджених. Гарантії захисту прав, законних інтересів засуджених. Юридичні обов'язки засуджених. Кримінальна, матеріальна і дисциплінарна відповідальність засуджених. Правові наслідки відбування кримінального покарання. Правовий статус засуджених іноземців і осіб без громадянства. Правовий статус засуджених, переданих в Україну для відбування покарання, а також засуджених, стосовно яких компетентним органом іноземної

держави було прийнято рішення про їх видачу в Україну (екстрадицію) для притягнення до кримінальної відповідальності або виконання вироку.

Особливості правового статусу засудженого військовополоненого.

Тема 4. Класифікація і розподіл засуджених до позбавлення волі за видами установ виконання покарань. Види категорій суб'єктів злочину за класифікаційними ознаками. Критерії класифікації засуджених до позбавлення волі (вік, стать, тяжкість вчиненого злочину, строк призначеного покарання, форма вини, факт відбування в минулому покарання у виді позбавлення волі, рецидив злочинів, громадянство). Індивідуалізація виконання покарання й досягнення його максимальної ефективності як головне завдання класифікації засуджених. Характеристика основних видів критеріїв класифікації засуджених: фізіологічні, юридичні, педагогічні та, психологічні. Правові основи реалізації принципу диференціації виконання покарання. Підстави для розподілу засуджених за видами установ виконання покарань, пов'язаних з позбавленням волі. Вирок суду що набрав законної чинності, як підстава для розподілу засуджених до позбавлення волі. Значення та цілі класифікації засуджених до позбавлення волі. Розподіл та направлення засуджених для відбування покарання.

Тема 5. Поняття і правове регулювання режиму в місцях позбавлення волі. Поняття й основні вимоги режиму в місцях позбавлення волі. Цілі і функції режиму в установах виконання покарань. Каральна, охоронна, виховна, регулятивна, забезпечувальна, запобіжна функції режиму в місцях позбавлення волі. Засоби забезпечення режиму в місцях позбавлення волі. Ізоляція як один з основних елементів режиму. Нагляд, як система заходів, спрямованих на забезпечення виконання та відбування кримінальних покарань у виді позбавлення волі. Контроль за виконанням режимних вимог.

Тема 6. Правове регулювання праці, матеріально-побутового і медико-санітарного забезпечення засуджених. Правова основа залучення засуджених до праці. Умови праці засуджених. Оплата праці засуджених. Відрахування із заробітку або іншого доходу засуджених. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування і пенсійне забезпечення засуджених. Окремі напрямки матеріально-побутового забезпечення: розміщення засуджених і їх житлові умови, комунально-побутове обслуговування, організація харчування, організація торгівлі, організація речового забезпечення. Забезпечення прав засуджених на охорону здоров'я в установах виконання покарань. Лікувально-профілактична і санітарно-протиепідемічна робота в місцях позбавлення волі.

Тема 7. Організація соціально-виховної роботи з засудженими. Поняття, основні напрями, форми та методи соціально-виховної роботи із засудженими до позбавлення волі. Особливості організації соціально-виховної роботи в установах виконання кримінальних покарань. Моральне, правове, трудове, естетичне, фізичне, санітарно-гігієнічне виховання засуджених. Психолого-педагогічні принципи і методи соціально-виховної

роботи із засудженими в індивідуальних, групових і масових формах. Суб'єкти соціально-виховної роботи із засудженими до позбавлення волі. Самодіяльні організації засуджених до позбавлення волі. Богослужіння і релігійні обряди в колоніях. Організація душпастирської опіки засуджених.

Тема 8. Порядок і умови виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі. Порядок і умови виконання покарання у виді штрафу. Порядок і умови виконання покарання у виді конфіскації майна. Порядок і умови виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Порядок і умови виконання покарань у виді громадських робіт. Порядок і умови виконання покарання у виді виправних робіт. Порядок і умови відбування покарань у виді арешту. Порядок і умови виконання покарання у виді обмеження волі. Порядок і умови виконання покарання у виді тримання у дисциплінарному батальйоні. Порядок і умови виконання покарання у виді пробаційного нагляду. Порядок і умови виконання покарання у виді позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу. Порядок і умови виконання покарання у виді службових обмежень для військовослужбовців. Функції уповноваженого органу з питань пробації під час виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі. Функції територіальних органів Національної поліції України під час здійснення нагляду за засудженими до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі.

Тема 9. Звільнення засуджених від відбування покарання та їх соціальна адаптація. Підстави звільнення від відбування покарання. Припинення відбування покарання і порядок звільнення. Порядок дострокового звільнення від відбування покарання. Правовий статус осіб, які відбули покарання. Допомога особам, які звільнені від відбування покарання. Надання допомоги засудженим у трудовому і побутовому влаштуванні. Вирішення проблемних питань при підготовці до звільнення. Порядок взаємодії установ виконання покарань, уповноважених органів з питань пробації та суб'єктів соціального патронажу під час підготовки до звільнення осіб, які відбувають покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк. Повноваження органу (підрозділу) поліції при звільненні засудженого. Повноваження органу пробації при звільненні засудженого.

5. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання роботи здобувачів/здобувачок вищої освіти здійснюється відповідно до загальноуніверситетської системи оцінювання знань.

Система передбачає:

для денної форм здобуття освіти

Підсумковий контроль – ЗАЛІК	Підсумковий контроль – ЕКЗАМЕН
Аудиторна робота – 80 балів	Аудиторна робота – 40 балів
Самостійна робота – 20 балів	Самостійна робота – 10 балів
Залік	Екзамен – 50 балів

Усього за навчальну дисципліну (освітній компонент) – 100 балів	Усього за навчальну дисципліну (освітній компонент) – 100 балів
---	---

Для переведення оцінок у бали у разі підсумкового контролю у формі заліку необхідно користуватися формулою:

$$AP = \frac{\text{сума всіх отриманих оцінок за аудиторну роботу}}{\text{МКО} + \text{КДО} * 0,5 + \text{КНО}} * 16 =$$

- AP – результат аудиторної роботи;
- МКО – мінімальна кількість оцінок (1/3 (33 %) від кількості семінарських занять/практичних занять, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни). Якщо МКО складає дробове число, то до розрахунку береться наступне ціле число;
- КДО – кількість «додаткових» оцінок – оцінок, що перевищують МКО;
- КНО – кількість невідпрацьованих «незадовільних» оцінок та невідпрацьованих пропущених занять.

Для переведення оцінок у бали у разі підсумкового контролю у формі екзамену необхідно користуватися формулою:

$$AP = \frac{\text{сума всіх отриманих оцінок за аудиторну роботу}}{\text{МКО} + \text{КДО} * 0,5 + \text{КНО}} * 8 =$$

- AP – результат аудиторної роботи;
- МКО – мінімальна кількість оцінок (1/3 (33 %) від кількості семінарських занять/практичних занять, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни). Якщо МКО складає дробове число, то до розрахунку береться наступне ціле число;
- КДО – кількість «додаткових» оцінок – оцінок, що перевищують МКО;
- КНО – кількість невідпрацьованих «незадовільних» оцінок та невідпрацьованих пропущених занять.

При оцінюванні екзамену застосовуються такі критерії:

- 45-50 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю виконав/виконала завдання правильно, допустив/допустила 1-2 помилки, вільно володіє навчальним матеріалом, надав/надала повну, вичерпну відповідь на поставлене запитання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти (або правильно відповів/відповіла на 90-100% тестових завдань). Максимальна кількість балів може бути знижена, якщо під час відповіді

здобувач/здобувачка вищої освіти не зробив/зробила посилання на чинні нормативно-правові акти чи допустив/допустила незначні помилки.

– 35-44 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти виконав/виконала усі завдання та допустив/допустила незначні лексичні та граматичні помилки, володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, надав/надала відповідь на питання але допустив/допустила помилки, що впливають на загальний висновок (або правильно відповів/відповіла на 70-89% тестових завдань);

– 25-34 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти виконав/виконала усі завдання та допустив/допустила значні лексичні та граматичні помилки, володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу чи допускає значні помилки, які приводять до викривлення інформації (або правильно відповів/відповіла на 50-69% тестових завдань);

– 0-24 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти не може виконати завдання та робить значні лексичні та граматичні помилки, які суттєво впливають на результат, не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання або робить принципові помилки, які викривлюють усе рішення (або правильно відповів/відповіла менше ніж на 50% тестових завдань).

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та подальшого його оцінювання на семінарському чи практичному занятті слід врахувати певні рівні знань:

1. Теоретична відповідь

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, опрацювавши основну та додаткову літературу, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань у самостійній роботі;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний/здатна його аналізувати, але не має достатніх знань для формулювання висновків, поєднання теоретичних знань із практичними прикладами;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання.

2. Тест: правильне вирішення тесту оцінюється в 1 бал.

3. Задача: вважається вирішеною і оцінюється:

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, але не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти чи допустив незначні помилки;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти надав/надала відповіді не на всі поставлені в умовах питання, чи не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти, чи допустив значні помилки;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не правильно вирішив/вирішила задачу.

4. Реферативне повідомлення – оцінюється в 5 балів:

1 бал – належне оформлення реферативного повідомлення;

1 бал – глибока проробка теми (наявність достатньої кількості літературних джерел, наявність ґрунтовних висновків);

1 бал – теоретична обґрунтованість теми, визначення її актуальності, мети, завдань, чітко розроблений науковий апарат;

2 бали – грамотна і аргументована презентація реферату.

Кожну оцінку викладач/викладачка має аргументовано мотивувати.

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові

1. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / Є.С. Назимко, А.О. Данилевський, Ю.О. Данилевська, В.І. Гранкіна; за заг. ред. Є.С. Назимко. Київ: ВД «Дакор», 2020. 210 с.
2. Автухов К. А., Гель А. П., Яковець І. С. Кримінально-виконавче право України: академічний курс : підручник. Київ : Юрінком Інтер, 2020. 431 с.
3. Федчун Н. О. Кримінально-виконавче право : навч.-метод. посіб. Одеса, 2020.
4. Головкін Б. М., Степанюк А. Ф., Романов М. В., Таволжанський О. В. Кримінально-виконавче право : навч.-метод. матеріали до практичних занять. Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2021.

Допоміжні

1. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40-41. Ст. 379.
2. Про попереднє ув'язнення: Закон України від 30 червня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 35. Ст. 360.
3. Про пробацію : Закон України від 05.02.2015 № 160-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 13. Ст. 93.
4. Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у вигляді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк: Закон України від 17.03.2011 № 3160-VI // *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 38. Ст. 380.

5. Даниленська Ю. О., Удод А. М., Бичін С. О. Визначення кримінально-виконавчої політики у доктрині кримінально-виконавчого права. Європейські перспективи. 2025. № 4. С. 506–512. DOI: <https://doi.org/10.71404/EP.2025.4.70>
6. Данилевський А. О., Данилевська Ю. О., Бичін С. О., Удод А. М. Кримінально-виконавча система в період воєнного стану: виклики та перспективи розвитку. Академічні візії. 2025. Вип. 48. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18863490>
7. Дьякова А. Фактичні обставини для розуміння засуджених як носіїв конституційних прав і свобод. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право». 2023. № 36. С. 36–39.
8. Погребна К. Ф. Щодо змісту поняття «громадський контроль у сфері виконання покарань». Південноукраїнський правничий часопис. 2021. № 3. С. 352–359.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://https://www.rada.gov.ua/> – офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
2. <http://https://www.kmu.gov.ua/> – єдиний веб-портал органів виконавчої влади України.
3. <http://http://www.ombudsman.gov.ua/> – офіційний сайт Уповноваженого Верховної Ради України.
4. <http://www.president.gov.ua/> – офіційне інтернет-представництво Президента України.
5. <http://www.rainbow.gov.ua> – офіційний сайт Ради національної безпеки і оборони України.
6. <http://www.reyestr.court.gov.ua> – Єдиний державний реєстр судових рішень
7. <https://www.npu.gov.ua> – Офіційний сайт Національної поліції України
8. <https://minjust.gov.ua/dkvs> – Офіційний сайт Державної кримінально-виконавчої служби України
9. www.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського